

Teza: tryb konsensualny.

Skazanie w oparciu o art. 387 § 1 k.p.k. stanowi jeden z tzw. trybów konsensualnych postępowania, którego istotą jest wydanie wyroku (orzeczenia)skazującego i wymierzenie oskarżonemu (obwinionemu) zaproponowanej przez niego kary, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa (przewinienia dyscyplinarnego)i wina nie budzą wątpliwości . Niemożliwym jest przyjęcie, iż okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości, gdy oskarżony (obwiniony)konsekwentnie nie przyznaje się do winy.

Sygn. akt: WO-93/19

ORZECZENIE
z dnia 29 stycznia 2020 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Arkadiusz Sawala /sprawozdawca/

Sędziowie:SWSD Stefan Mazurkiewicz

SWSD Jolanta Ruszczak

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Krzysztofa Bodio

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2020 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego R. P. (1) ((...))

obwinionego o czyny z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 233 ze zm.) w związku z art. 6, art. 8 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 43 ust. 2, art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania Obwinionego R. P. (1)

od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 11 stycznia 2019 r. (sygn. akt D 54/18)

orzeka:

1.

uchyla orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. z dnia 11 stycznia 2019 r. w części tj. w pkt 2,3,4,5,6 i 7 i w tym zakresie przekazuje sprawę Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania;

2.

rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w wysokości 1000,00 zł (słownie: jeden tysiąc złotych) pozostawia do rozstrzygnięcia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w W.;

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 16.01.2018 r. pani G. S. złożyła do Okręgowej Izby Radców Prawnych w W. skargę na radcę prawnego R. P. (1), wpisanego na listę radców prawnych pod nr (...).

Po przeprowadzeniu dochodzenia dyscyplinarnego (sygn. akt RD 20/18), Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w W., wnioskiem o ukaranie z dnia 22 maja 2018 r, zmodyfikowanym na rozprawie przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym OIRP w W. w dniu 11.01.2019 r., wniósł o ukaranie radcy prawnego R. P. (1), wskazując, iż Obwinionemu zarzuca się nienależyte wykonywanie zawodu radcy prawnego przez:

1)

nieustalenie z Klientką Panią G. S. w bliżej nieustalonym czasie jednak nie później niż w dniu 3 stycznia 2017 r. przed przystąpieniem do czynności zawodowych wysokości honorarium lub sposobu jego wyliczenia, tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6, 12 ust. 1 oraz art. 43 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

2)

nierzetelne poinformowanie Klientki Pani G. S. w bliżej nieustalonym czasie jednak nie później niż w dniu 3 stycznia 2017 o skutkach podejmowanej czynności procesowej w postaci cofnięcia w dniu 3 stycznia 2017 r. przez Sądem Rejonowym w Siedlcach I Wydział Cywilny wniosku o zniesienie współwłasności nieruchomości (sygn. akt I Ns 596/16), w szczególności o upadku zabezpieczenia udzielonego postanowieniem Sądu Rejonowego w Siedlcach I Wydział Cywilny z dnia 23 maja 2016 r.(sygn. akt I Ns 596/16) oraz o kosztach zastępstwa procesowego związanych z umorzeniem sprawy, tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6, 12 ust. 1 oraz art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

3)

nieinformowanie Klientki Pani G. S. w bliżej nieustalonym czasie, jednak nie później niż w dniu 10 listopada 2017 o przebiegu sprawy i jej wyniku (sprawy przed Sądem Rejonowym w Siedlcach I Wydział Cywilny sygn. akt I Ns 596/16 oraz sprawy przed Sądem Okręgowym w Siedlcach V Wydział Cywilny Odwoławczy (sygn. akt V Cz 449/17), tj. popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6, 12 ust. 1 oraz art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

4)

nieinformowanie Klientki Pani G. S. w bliżej nieustalonym czasie, jednak nie później niż w dniu 6 marca 2017 r. i później niż w dniu 10 listopada 2017 r. o przebiegu sprawy i jej wyniku - sprawy o ochronę posiadania przed Sądem Rejonowym w Siedlcach I Wydział Cywilny (sygn. akt I C 726/17), tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6, 12 ust. 1 oraz art. 44 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych;

5)

niewykonanie zarządzenia z dnia 17 marca 2017 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Siedlcach I Wydział Cywilny do uzupełnienia braków formalnych pozwu, pozostawionego w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia z dniem 11 kwietnia 2017 r., co spowodowało zwrot pozwu wniesionego w imieniu Klientki Pani G. S. na mocy zarządzenia Sądu Rejonowego w Siedlcach I Wydział Cywilny z dnia 10 maja 2017 r. (sygn. akt I C 726/17), tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6, 8 ust. 1 oraz art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

W toku rozprawy przed Okręgowym Sadem Dyscyplinarnym w dniu 11 stycznia 2019 r., Obwiniony wniósł o dobrowolne poddanie się karze w trybie art. 387 k.p.k. i wymierzenie kary upomnienia. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w W. uwzględnił wniosek Obwinionego i orzeczeniem z dnia 11.01.2019 r. uznał Obwinionego R. P. (1)

winnym dopuszczenia się przewinień dyscyplinarnych określonych we wniosku o ukaranie w pkt 1 - 5, wymierzając Obwinionemu jako karę łączną karę upomnienia.

W uzasadnieniu orzeczenia OSD wskazał, iż zgromadzone w aktach sprawy dowody w postaci dokumentów pozwoliły Sądowi na jednoznaczny wniosek, że okoliczności popełnienia przewinień dyscyplinarnych są oczywiste, a odpowiedzialność Obwinionego nie budzi wątpliwości. Zważywszy na fakt, że Obwiniony dobrowolnie poddał się karze, a Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego i Pokrzywdzona się temu nie sprzeciwiły, OSD wymierzył Obwinionemu wnioskowaną przez niego karę upomnienia, uznając ją za adekwatną do zarzucanych mu czynów oraz stopnia winy.

Od przedmiotowego orzeczenia Obwiniony pismem z dnia 29 marca 2019 r. złożył odwołanie do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, zaskarżając orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego I instancji z dnia 11.01.2019 r. w zakresie pkt 2- 7 i wnosząc o jego uchylenie w powyższym zakresie i uniewinnienie od zarzucanych czynów; względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu odwołania Obwiniony podnosi, iż na rozprawie przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym w dniu 11.01.2019 r. jego wniosek o dobrowolne poddanie się karze odnosił się jedynie do zarzucanego mu w pkt 1 wniosku o ukaranie przewinienia dyscyplinarnego, tj. świadczenia pomocy prawnej bez zawarcia stosownej umowy i bez ustalenia honorarium lub sposobu jego wyliczenia.

Obwiniony nie zgadza się natomiast z pozostałymi przedstawionymi mu zarzutami. Wskazuje, że jest niewinny zarzucanych mu czynów w pkt 2-5 wniosku o ukaranie i wobec tego Sąd błędnie ustalił stan faktyczny.

Obwiniony wskazuje, że nie było jego intencją dobrowolne poddanie się karze w zakresie czynów określonych w pkt 2-5 oraz że w toku rozprawy został wprowadzony w błąd, gdyż zapewniono go, że może on dobrowolnie poddać się karze w zakresie przewinienia określonego w pkt 1, a pozostałe zarzuty zostaną wyłączone do odrębnego postępowania, co jednak nie nastąpiło.

Ponadto Obwiniony podnosił, że protokół rozprawy nie odzwierciedla jej przebiegu i składanych przez niego oświadczeń i twierdzeń, jednak na treść protokołu i przebiegu rozprawy Obwiniony nie miał żadnego wpływu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Odwołanie Obwinionego zasługiwało na uwzględnienie i wobec tego, orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 11.01.2019 r. podlega uchyleniu w zaskarżonym zakresie z uwagi na formalnoprawne przeszkody.

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którym w tej sprawie

jest Kodeks Etyki Radcy Prawnego (dalej również jako: KERP) stanowiący załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych. Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych, w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny, uwzględniając wniosek Obwinionego, o jakim mowa w art. 387 k.p.k., orzeczeniem z dnia 11.01.2019 r. uznał Obwinionego winnym wszystkich, zarzucanych mu we wniosku o ukaranie, czynów i wymierzył karę łączną upomnienia.

Powyższy przepis art. 387 § 1 k.p.k., mający odpowiednie zastosowanie w niniejszej sprawie na mocy art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych, stanowi, że do chwili zakończenia pierwszego przesłuchania wszystkich oskarżonych

na rozprawie głównej, oskarżony może złożyć wniosek o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu określonej kary bez przeprowadzenia postępowania dowodowego.

Jak wynika z protokołu rozprawy przeprowadzonej przed Sądem I instancji w dniu 11.01.2019r., Obwiniony wystosował do Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego mailowy wniosek, w którym "wyraził chęć dobrowolnego poddania się karze, proponując karę upomnienia". W toku rozprawy Obwiniony potwierdził przed Sądem złożenie takiego wniosku, na który zarówno Pokrzywdzona, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego jak i Sąd wyrazili zgodę.

Skazanie w oparciu o powyższy przepis art. 387 § 1 k.p.k. stanowi jeden z tzw. trybów konsensualnych postępowania, którego istotą jest wydanie wyroku skazującego i wymierzenie oskarżonemu zaproponowanej przez niego kary, przy jednoczesnym skróceniu i usprawnieniu przebiegu procesu, w głównej mierze dzięki uproszczeniu postępowania dowodowego.

W tym miejscu należy zaznaczyć, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, że nie ma jakichkolwiek przeciwwskazań, aby wyłączyć możliwość wydawania wyroków konsensualnych w postępowaniu dyscyplinarnym. Należy przyjąć, że z uwagi na istotę oraz charakter postępowań, przepisy art. 387 k.p.k. mają zastosowanie nie wprost, lecz z odpowiednią modyfikacją (wyrok SN z dnia 16.11.2016 r., sygn. akt SNO 39/16).

Jednakże aby Sąd mógł przychylić się do takiego wniosku oskarżonego (obwinionego), spełnione muszą zostać określone przesłanki zawarte w ustawie.

Zgodnie z art. 387 § 2 k.p.k., Sąd może uwzględnić wniosek o wydanie wyroku skazującego, gdy okoliczności popełnienia przestępstwa i wina nie budzą wątpliwości, a cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości.

W orzecznictwie oraz doktrynie wskazuje się, że zasadnicze znaczenie dla oceny, czy zostały spełnione powyższe przesłanki, mają zarówno postawa procesowa oskarżonego, w tym jego wyjaśnienia składane w toku postępowania przygotowawczego oraz złożone przed Sądem, ewentualnie odmowa ich złożenia. (Legalis, art. 387 KPK red. Skorupka 2019, wyd. 31/R. Ponikowski/J. Zagrodnik)

Stwierdzenie wątpliwości w jakiegokolwiek kwestii mającej znaczenie dla odpowiedzialności oskarżonego, wyklucza możliwość uwzględnienia przez Sąd wniosku o wydanie wyroku w trybie art. 387 § 1 k.p.k. i tym samym zobowiązuje do rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych.

Należy zwrócić w tym miejscu uwagę na niebudzący wątpliwości pogląd, że niemożliwym jest przyjęcie, iż okoliczności czynu i wina oskarżonego nie budzą wątpliwości, gdy jednocześnie oskarżony konsekwentnie nie przyznaje się do winy (Legalis, art. 387 KPK red. Skorupka 2019, wyd. 31/R. Ponikowski/J. Zagrodnik).

Mając na względzie powyższe, Sąd odwoławczy wskazuje, iż w niniejszej sprawie zaskarżone orzeczenie niewątpliwie zostało wydane z naruszeniem przepisu art. 387 § 2 k.p.k., bowiem nie sposób przyjąć, iż spełnione zostały wszystkie warunki umożliwiające uwzględnienie przez OSD wniosku Obwinionego o skazanie w trybie art. 387 k.p.k.

Należy zaznaczyć, że w przedmiotowej sprawie nie można jednoznacznie przyjąć, iż ujawnione w toku postępowania okoliczności popełnienia przez Obwinionego przewinień dyscyplinarnych oraz jego wina w tym zakresie są oczywiste i nie budzą żadnych wątpliwości, skoro Obwiniony konsekwentnie - już od momentu złożenia pisemnych wyjaśnień (k. 14-21 oraz k. 52) i wszczęcia dochodzenia przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego, jak również w toku rozprawy głównej w dniu 11.01.2019 r. podnosił, iż nie przyznaje się do popełnienia zarzucanych mu czynów (k. 218).

Nadto, Obwiniony również w odwołaniu z dnia 29.03.2019 r. kwestionuje swoją winę i popełnienie przez niego czynów wymienionych w pkt 2-5 orzeczenia OSD z dnia 11.01.2019 r. oraz ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd.

Wobec tego, iż okoliczności popełnienia przewinień dyscyplinarnych zarzuconych Obwinionemu oraz wina Obwinionego nie zostały w toku postępowania jednoznacznie wyjaśnione i udowodnione z uwagi na wniosek Obwinionego w trybie art. 387 k.p.k., co skutkowało ograniczeniem postępowania dowodowego na rozprawie, zaskarżone orzeczenie w dotychczasowym kształcie nie może się ostać z uwagi na przedmiotowe uchybienia i dlatego konieczne jest uchylenie orzeczenia w zaskarżonej części.

Uzasadniająco należy powołać się na przepis art. 437 § 2 k.p.k., zgodnie z którym sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Z tego względu, że w niniejszej sprawie nie ma wątpliwości, co do konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, odwołanie Obwinionego zasługiwało na uwzględnienie, a orzeczenie wydane przez Sąd I instancji z naruszeniem przepisów postępowania należało uchylić, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Również z powyższych powodów należy wskazać, że wniosek dowodowy zawarty w piśmie Obwinionego (wpływ do Sądu w dniu 27.01.2020 r.), w którym wnosi on o przeprowadzenie dowodu: z zeznań swoich, G. S. oraz bilingu / wykazu rozmów pomiędzy Skarżącą o Obwinionym - będzie podlegał rozpoznaniu przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w toku ponownego postępowania pierwszoinstancyjnego.

Nadto wskazuje się, że z przepisu art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych wynika, że w razie ukarania koszty ponosi Obwiniony; w pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym pokrywa właściwa Okręgowa Izba Radców Prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych.

W efekcie zapadłego orzeczenia Sądu odwoławczego, uchylającego orzeczenie Sądu I instancji, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym należy pozostawić do rozstrzygnięcia Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych w W..